

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

פברואר 2015
שבט תשע"ה

הגברת האכיפה בנושא מכס על כשרות עו"ד גיל נדל, עו"ד עומר וגנר

בשבוע שעבר פורסם כי רשות המכס עצרה לחקירה עובדים בכירים בחברה מהגדולות בענף המזון, בחשד כי החברה לא דיווחה למכס על עלויות כשרות המוצרים המיובאים ולא הכלילה את עלויות הכשרות בערך המדווח למכס, ובכך התחמקה מתשלום מכס כדין בשווי מיליוני שקלים.

לאור הגברת האכיפה בתחום המכס המוטל על עלויות כשרות, אנו מוצאים לנכון לתאר בסקירה זו את ההתפתחויות המשפטיות האחרונות בתחום זה, שהתרחשו בשנה-שנתיים האחרונות, וכן להציף שאלות רבות שנותרו נכון להיום ללא מענה מקיף ואשר מצריכות מחשבה.

שחיטה והכשרת בשר כבש - חלק מהערך לצרכי מכס?

בחודשים יולי וספטמבר 2013 הכריעו בתי משפט השלום בראשון לציון ובתל אביב, בהתאמה, כי עלויות שחיטה והכשרה של בשר כבש הן חלק מערך בשר הכבש לצרכי המכס, לפי סעיף 132 לפקודת המכס, בהיותן חלק בלתי נפרד מתהליך הייצור של הטובין- בשר כבש כשר. בחודש יוני 2014 דחה בית המשפט המחוזי מרכז את אחד הערעורים והעניין הועבר לבית המשפט העליון. הערעור השני תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי בתל-אביב וטרם הוכרע.

לא רק בשר כבש?

בחודש אוגוסט 2014 הכריע בית משפט השלום בירושלים בתיק אחר, כי עלויות כשרות של שמן מיובא, שחלקו למאכל וחלקו אינו ראוי למאכל, ייכללו בערך השמן המיובא לצרכי המכס. בית המשפט דחה את ההבחנה של היבואן לפיה בשמן פעולות ההשגחה מצומצמות מאד ואין דינן כפעולות ההשגחה והשחיטה המבוצעות בבשר כבש. ערעור בנושא זה תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי בירושלים והדיון יישמע באמצע 2015.

כיצד על יבואני המזון לפעול כיום?

כפי שניתן להתרשם, ערעורים רבים עדיין תלויים ועומדים, כך שבנושא זה טרם נאמרה המילה האחרונה, ונכון להיום עדיין לא קיימת הלכה מחייבת של בית המשפט העליון.

בשלב הביניים, ככל הנראה אין ליבואני המזון ברירה אלא לשלם "אגב מחאה" את המכס על עלויות הכשרות ולשמר עבורם את זכות התביעה, עד להכרעה סופית של בתי המשפט בנושא.

ברוב המקרים, ככל הידוע לנו עלויות הכשרות אינן משולמות למוכר הטובין אלא לצד ג' שאינו קשור למוכר, כגון הרבנות הראשית או גוף השגחה פרטי. במקרים כאלו, אחד מטענת היבואנים העומדת למבחן הערעורים בבתי המשפט, היא שעלויות ששולמו לצד ג' ולא נעשות לטובת המוכר ולא על פי דרישתו, לא צריכות להיכלל בערך לצרכי מכס.

סוגיות נוספות שראוי לדון בהן, הן:

- כיצד אמור להתבצע התשלום לרשות המכס על עלויות הכשרות? האם תשלום בכל משלוח יבוא, או תשלום שנתי?

- במידה והתשלום אמור להתבצע בכל משלוח יבוא, כיצד יש לחשב את "הרמת הערך" לכל משלוח?
- במידה והתשלום אמור להתבצע בכל משלוח יבוא, מה קורה במצב בו היבואן משלם הוצאות כשרות אחת לשנה, ולא עבור כל יבוא- כיצד ניתן לייחס עלויות אלה לכל משלוח?
- מה קורה במצב בו משולם תשלום כולל עבור שירותי כשרות גם למוצרים שנרכשו בישראל וגם למוצרים מיובאים, כיצד ניתן לייחס את עלויות הכשרות למוצרים המיובאים בנפרד?
- מה קורה כאשר עלויות הכשרות משולמות כמקשה אחת עבור ייצור של יותר ממוצר אחד במפעל זר, כאשר מוצר אחד חייב במכס והשני פטור ממנו? כיצד ניתן לייחס את עלויות הכשרות למוצר החייב במכס, בלבד?
- האם תשלומים שמשלם היבואן עבור בדיקות מעבדה שבוצעו בישראל, כחלק ממתן אישור הכשרות למוצר המיובא, חייבים במכס או פטורים ממנו?
- האם תשלומים ששילם היבואן עבור בדיקה מקדימה של מפעל בחו"ל לצורך בחינת היתכנות למתן אישור כשרות, עוד בטרם בוצע יבוא, ייכללו בערך של המוצרים המיובאים, כאשר אלה יגיעו בעתיד?
- כיצד יכול היבואן לשמור את זכות התביעה לבית המשפט בנושא?

סוגיות כאלו ואחרות טרם זכו למענה מקיף ומן ראוי להקדיש לנושאים אלה מחשבה.

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089848.